

Sundheds- og Ældreudvalget 2017-18
B 51 endeligt svar på spørgsmål 1
Offentligt

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 12-01-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPRSC
Sagsnr.: 1709144
Dok. nr.: 516016

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 5. januar stillet følgende spørgsmål nr. 1 om B 51 til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1 om B 51:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 4. januar 2018 fra Tobaksproducenterne, jf. B 51 - bilag 1”

Svar:

Tobaksproducenterne finder ifølge henvendelsen, at forslagene i B 51 er handelshindrende og rettighedskrænkende. Til det skal jeg bemærke, at jeg har forståelse for, at enhver industri vil ønske at kunne anvende varemærker i formidlingen af produkter over for forbrugerne, og tobaksindustrien er som bekendt et legitimt erhverv i Danmark. Samtidig er tobaksindustrien et erhverv, der sælger produkter, der er sundhedsskadelige. Derfor regulerer vi allerede i dag netop dette erhverv særlig hårdt.

Jeg finder generelt, at vi i dag har en fornuftig, skærpet regulering på tobaksområdet begrundet i hensynet til folkesundheden. Særlige indgreb over for bestemte industrier bør således efter min opfattelse altid være velbegrundede.

Til støtte for deres synspunkt argumenterer Tobaksproducenterne for, at der ikke er fagligt grundlag for disse tiltag, idet der ifølge organisationen ikke er beviselige effekter af standardiserede pakker, som i henvendelsen omtales som et ”varemærkeforbud”. Derudover finder Tobaksproducenterne, at indførelse af standardiserede pakker ifølge foreningen er i strid med international ret.

Mit ministerium har formidlet brevet til Sundhedsstyrelsen, der løbende vurderer viden på området. Styrelsen beskriver i den forbindelse et Cochrane review af undersøgelser af effekten af standardiserede pakker:

”Systematic review from Cochrane: Tobacco packaging design for reducing tobacco use (2017).

Cochrane Reviews er systematiske evalueringer og metaanalyser, som sammenfatter og fortolker resultater, som er fremkommet via forskning.

Dette review sammenfatter den nyeste forskning vedr. effekten af standardiserede cigaretpakker. Reviewet inkluderer 51 studier, som involverer ca. 800.000 deltagere. Forskningen bestod både af observationelle studier, eksperimentelle studier, kohortestudier, tværsnitsundersøgelser og tids-serieanalyser. 5 studier undersøgte rygeprævalens. Fire undersøgelser fokuserede på forbrug. 21 studier fokuserede på andre adfærdsparametre og 45 studier fokuserede på ikke-adfærds-parametre som eksempelvis, hvor tiltrækkende cigaretpakkerne blev opfattet (appeal). Ingen studier fokuserede på rygestart, rygestop og tilbagefaldsforebyggelse og kun få havde fokus på adfærd hos unge og hos ikkerygere.

Cochrane Reviewet beskriver flere studier, der undersøger effekten af standardiserede cigaretter på adfærdsparametre (rygeprævalens eller rygestopforsøg). Det drejer sig blandt andet om et centralt studie fra Australien, som estimerer, at standardiserede cigaretter har ført til en reduktion i rygeprævalensen på 0,56 procentpoint. Der er tale om et observationsstudie, hvor der anvendes avancerede statistiske metoder, som gør det muligt at tage højde for brug af andre samtidige virkemidler fx prisstigninger mv., som også påvirker de effektmål, der undersøges. Da forskningen undersøger effekten af en nationalt gennemført lovgivning, er det i sig selv ikke muligt at gennemføre et randomiseret kontrolleret studie. Det betyder, at forskningen ikke kan opnå den højeste kvalitetsvurdering, som er forbeholdt netop randomiserede studier. Derfor vurderes kvaliteten som lav i forhold til GRADE standarder (den metode, Cochrane anvender i forhold til bedømmelsen af styrken af evidensen bag forskningen).

Grade systemet, indeholder følgende 4 kategorier :

- Randomized trial = high quality
- Quasi-randomized = moderate quality
- Observational study = low quality
- Any other evidence = very low quality

Der er således anvendt en række forskningsmetoder, som bedst muligt vurderer effekten af policy-implementering på nationalt niveau.

Hovedkonklusionen i reviewet er, at de eksisterende undersøgelser indikerer, at standardiseret emballage kan reducere tobaksbrug og at det vil ske som følge af, at de standardiserede cigaretter vil ændre særligt unges opfattelse af cigaretterne. De oplever dem fx som mindre attraktive og lægger mere mærke til sundhedsadvarselene. Resultaterne fra undersøgelser af disse parametre (fx graden af tiltrækningskraft) er mere entydige, end resultaterne fra de undersøgelser, der måler på prævalens.

Herudover konkluderes det i reviewet, at resultaterne fra undersøgelser af ikke-adfærdsmæssige parametre beskriver sandsynlige virkningsmekanismer. Dette betyder fx, at mere negative holdninger til rygning og en opfattelse af, at cigaretter er mindre attraktive, vil føre til en reduktion i rygeprævalensen.

Antagelserne om virkningsmekanismerne understøttes af det observerede fald i rygeprævalensen i Australien, som er det eneste land, der har haft standardiserede cigaretter i mere end 1 år. Antagelserne understøttes også af generelle studier af mekanismer bag adfærdændringer.

Ingen undersøgelser om standardiserede cigaretter – hverken dem, der måler på adfærd- eller dem, der måler på ikke-adfærdsmæssige parametre - indikerer, at standardiserede cigaretter kan føre til øget forbrug af cigaretter.

Alt i alt viser Cochranes grundige gennemgang, at den eksisterende forskning sandsynliggør, at ændrede holdninger mv. til cigaretter, som følge af indførelse af standardiserede cigaretter, alt andet lige vil føre til et fald i prævalensen som følge af, at færre begynder at ryge og flere stopper. Disse relativt forsigtige konklusioner må tillægges betydelig vægt netop pga. gennemgangens soliditet og kvalitet.”.

I forhold til de juridiske implikationer af at indføre standardiserede pakker, har Sundhedsstyrelsen oplyst mig, at vidt styrelsen er orienteret, har tobaksproducenter ikke vundet nogen af retslige og juridiske sager om standardiserede pakker, som de har igangsat i andre lande eller i internationale organisationer.

Mit ministerium og Sundhedsstyrelsen vil naturligvis være opmærksomme på, om der falder domme, der har betydning for mulighederne for regulering af området.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Rikke Skaarup Schjødt

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 12-01-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPRSC
Sagsnr.: 1709144
Dok. nr.: 516016

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 5. januar stillet følgende spørgsmål nr. 2 om B 51 til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 2 om B51:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 5. januar 2018 fra Dansk Industri, jf. B 51 - bilag 2”

Svar:

Jeg har noteret mig, at Dansk Industri ifølge henvendelsen ikke støtter de to elementer i beslutningsforslag B 51. I forhold til spørgsmålet om særlige kasselinjer, foretrækker man i stedet at finde tekniske løsninger, og i forhold til standardiserede pakker, finder Dansk Industri, at denne form for regulering hverken er proportional eller hensigtsmæssig.

Når det handler om overholdelse af loven om til salg af tobaksprodukter, ser jeg det som et fælles ansvar både at skabe en kultur for, at det ikke er acceptabelt at sælge tobak til mindreårige og sikre en konkret efterlevelse af reglerne fra detailhandlen. Loven skal overholdes.

Det er positivt og forventet, at også Dansk Industri finder en sådan kulturændring nødvendig. Med mit partnerskab som sundhedsminister med detailhandlen om håndhævelse af aldersgrænserne for salg af tobak fokuseres der netop på løsninger, der kan styrke og støtte op om en kulturændring og en mere effektiv efterlevelse af reglerne for salg af tobak til børn og unge. Jeg ved, at detailhandlen forsøger sig med tekniske løsninger allerede, så sælger bl.a. ved scanning af tobaksprodukter, bliver mindet om at spørge om ID. Sundhedsstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke kendskab til holdbare teknologiske løsninger, der sikrer, at forbuddet mod salg af tobaksvarer til mindreårige overholdes, men jeg vil da opfordre til, at butikkerne bliver ved med at udvikle på løsninger.

Dansk Industri kritiserer indførelse af standardiserede pakker, som i henvendelsen betegnes som et ”varemærkeforbud”.

Jeg har stor forståelse for, at enhver industri vil ønske at kunne anvende varemærker i formidlingen af produkter over for forbrugerne, og tobaksindustrien er som bekendt et legitimt erhverv i Danmark. Samtidig er tobaksindustrien et erhverv, der sælger produkter, der er sundhedsskadelige. Derfor regulerer vi allerede i dag netop dette erhverv særlig hårdt. Blandt andet er muligheden for at markedsføre tobaksprodukter reguleret og begrænset gennem EU's tobaksdirektiv og dansk lovgivning. Lov om forbud mod tobaksreklame m.v., forbyder således stort set alle former for reklame for tobaksvarer. Lov om tobaksvarer m.v. indeholder blandt andet krav om store sundhedsadvarsler på tobaksvarerne.

Jeg finder generelt, at vi i dag har en fornuftig, skærpet regulering på tobaksområdet begrundet med hensynet til folkesundheden. Særlige indgreb over for bestemte industrier bør således efter min opfattelse altid være velbegrundede.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Rikke Skaarup Schjødt

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 07-02-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPRSC
Sagsnr.: 1709144
Dok. nr.: 516016.

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 10. januar stillet følgende spørgsmål nr. 3 om B 51 til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 3 om B51:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 10. januar 2018 fra Dansk Erhverv, jf. B 51 - bilag 3”

Svar:

Jeg har noteret mig, at Dansk Erhverv ifølge henvendelsen ikke finder beslutningsforslaget hensigtsmæssigt. Dansk Erhverv vurderer ikke, at beslutningsforslaget har den ønskede effekt, og dertil vil det være byrdefuldt for detailhandlen. Foreningen finder det afgørende, at man som butiksindehaver har mulighed for at indrette sin butik, som man finder bedst og hensigtsmæssigt.

Dansk Erhverv foreslår i stedet bl.a. en fortsættelse af de nuværende initiativer i partnerskabet med detailhandlen, et fælles bidrag til en kulturændring, særligt hos de unge rygere, samt en klarlægning af tekniske løsninger.

Det er positivt og forventet, at også Dansk Erhverv finder en kulturændring nødvendig og gennem partnerskabet er med til at bidrage til denne. Med regeringens partnerskab med detailhandlen om håndhævelse af aldersgrænserne for salg af tobak fokuseres der netop på løsninger, der kan styrke og støtte op om en kulturændring og en mere effektiv efterlevelse af reglerne for salg af tobak til børn og unge. I forhold til udvikling af tekniske løsninger så ved jeg, at detailhandlen allerede forsøger sig med løsninger, så sælger bl.a. ved scanning af tobaksprodukter bliver mindet om at spørge om ID. Sundhedsstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke kendskab til holdbare teknologiske løsninger, der sikrer, at forbuddet mod salg af tobaksvarer til mindreårige overholdes, men jeg vil da opfordre til, at erhvervet bliver ved med at udvikle på løsninger.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Rikke Skaarup Schjødt